

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI ZAWODOWEJ
NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY
OBOWIĄZUJĄCA W AKADEMII NAUK STOSOWANYCH
IM. HIPOLITA CEGIELSKIEGO W GNIEŹNIE
UCZELNIA PAŃSTWOWA**

§ 1

I. CEL I ZASADY STOSOWANIA PROCEDURY

1. **Przedmiotem procedury** jest opis sposobu postępowania pracownika lub studenta Akademii Nauk Stosowanych im. Hipolita Cegielskiego w Gnieźnie Uczelnia Państwowa (zwanej dalej Uczelnią lub ANS Gniezno) po ekspozycji na krew i inny potencjalnie infekcyjny materiał biologiczny mogący przenosić/przyczynić się do zakażenia (krew lub inna wydzielina zakażona wirusem HBV, HCV, HIV), wskazanie wytycznych i działań doraźnych jakie powinny zostać zastosowane oraz stosownej profilaktyki poekspozycyjnej w celu zapobiegnięcia następstwom.
2. **UWAGA: Jeżeli do ekspozycji zawodowej doszło w trakcie prowadzenia zajęć przez pracownika Uczelni albo odbywania praktyk zawodowych/zajęć praktycznych przez studenta Instytutu Nauk o Zdrowiu ANS Gniezno w podmiocie leczniczym osoba eksponowana najpierw powinna dokonać zgłoszenia zdarzenia do danego podmiotu leczniczego i podlega w pierwszej kolejności procedurze obowiązującej w danym podmiocie leczniczym. W przypadku zastosowania właściwej procedury poekspozycyjnej obowiązującej w tym podmiocie leczniczym i udzielenia osobie eksponowanej pomocy lekarskiej, osoba eksponowana powinna wypełnić i dostarczyć do ANS Gniezno kartę zgłoszenia po ekspozycji zawodowej na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny (załącznik nr 2 do zarządzenia Rektora ANS Gniezno nr 44/2025 z dnia 02.06.2024r.).**

§ 2

II. PODSTAWY PRAWNE:

1. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 924 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30.10.2018r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz.U. 2018 poz. 2090).
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki

zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 607).

4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrona zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. z 2005 r., Nr 81, poz. 716 z późn. zm.).

III. POSTĘPOWANIE PO EKSPOZYCJI NA KREW I INNE POTENCJALNIE INFEKCYJNE MATERIAŁY (IPIM) MOGĄCE PRZENOSIĆ ZAKAŻENIE WIRUSAMI KRWIOPOCHODNYMI - HIV, HBV, HCV

§ 3

1. **EKSPOZYCJA:** narażenie na czynniki o potencjalnym lub udowodnionym działaniu szkodliwym na ustrój człowieka.
2. **EKSPOZYCJA ZAWODOWA:** narażenie na kontakt z materiałem biologicznie, potencjalnie zakaźnym (pracowników, studentów ANS Gniezno) związane z wykonywaniem zawodu, zajęciami praktycznymi, praktykami zawodowymi, wywołujące zakażenia.
3. **OSOBA EKSPONOWANA** - osoba, która została narażona w wyniku kontaktu z materiałem biologicznym, potencjalnie zakaźnym, na ryzyko zakażenia HIV, HBV, HCV w czasie wykonywania przez pracowników obowiązków służbowych, a studentów zadań dydaktycznych.
4. **OSOBA ŹRÓDŁOWA** – osoba, która stanowi potencjalne źródło zakażenia HIV, HBV, HCV dla pracowników w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych oraz dla studentów w czasie wykonywania przez nich zadań dydaktycznych.
5. **MATERIAŁ BIOLOGICZNY POTENCJALNIE ZAKAŹNY:**
 - 1) krew,
 - 2) wydaliny i wydzieliny zawierające widoczne domieszki krwi np. mocz, kał, ślina, plwocina, wymioty, wydzielina z nosa, pot, łzy,
 - 3) **inny potencjalnie infekcyjny materiał (IPIM):** płyny: mózgowo-rdzeniowy, opłucnowy, otrzewnowy, osierdziowy, owodniowy, maź stawowa, mleko kobiece, wydzielina pochwowa, nasienie, hodowle tkankowe lub mikrobiologiczne, jakakolwiek oddzielona tkanka lub narząd człowieka żywego lub martwego, pożywki zawierające HBV, HCV, HIV.

§ 4

Kontakt z materiałami biologicznymi potencjalnie zakaźnymi może nastąpić przez:

1. Naruszenie ciągłości skóry poprzez: zakłucie, zadrapanie lub skaleczenie narzędziem zanieczyszczonym materiałem zakaźnym.
2. Uszkodzoną wcześniej skórę – otwarta niezabezpieczona rana, skaleczenie, pęknięcie,

zadrapanie, otarcie naskórka.

3. Zachłapanie błon śluzowych – jama ustna, spojówki oczu, błona śluzowa nosa i inne błony śluzowe.
4. Długotrwały kontakt nieuszkodzonej skóry z dużą ilością materiału zakaźnego.

§ 5

Ekspozycja zawodowa niewymagająca szczególnego postępowania obejmuje:

1. Ekspozycję skóry nieuszkodzonej.
2. Ekspozycję wątpliwą, gdy doszło do powierzchniowego skaleczenia igłą lub narzędziami uznanymi za nieskażone krwią lub IPIM.
3. Ekspozycję wątpliwą, gdy wcześniej nabyte skaleczenie lub rana została skażona płynem ustrojowym innym niż krew lub IPIM, a nie zawierająca śladu krwi.

§ 6

Ekspozycja zawodowa wymagająca postępowania poekspozycyjnego i obserwacji poekspozycyjnej obejmuje:

1. Ekspozycję prawdopodobną:

- 1) śródskórne skaleczenie igłą lub innym ostrym narzędziem zanieczyszczonym krwią lub IPIM,
- 2) powierzchowna rana bez widocznego krwawienia, wywołana przez narzędzie zanieczyszczone krwią lub IPIM,
- 3) wcześniej nabyte skaleczenie zanieczyszczone podczas ekspozycji krwią lub IPIM,
- 4) kontakt błon śluzowych lub spojówek z krwią lub IPIM.

2. Ekspozycję ewidentną:

- 1) Uszkodzenie przenikające skórę spowodowane igłą lub innym ostrym narzędziem zanieczyszczonym krwią lub IPIM,
- 2) Wstrzyknięcie krwi,
- 3) Skaleczenie lub podobna rana z następstwem krwawienia, narzędziem w sposób widoczny zanieczyszczonym krwią lub IPIM,
- 4) Każde bezpośrednie wprowadzenie materiału biologicznego (laboratorium).

§ 7

1. Natychmiast po ekspozycji należy wykonać następujące czynności:

- 1) Jeżeli doszło do przekłucia/skaleczenia skóry należy jak najszybciej usunąć ostry przedmiot z rany.
- 2) Obficie spłukać ranę bieżącą, ciepłą wodą i przemyć ciepłą wodą z mydłem nie tamując

krwawienia, ale też nie wyciskać krwi.

- 3) Zranione miejsce zdezynfekować bezalkoholowym preparatem do dezynfekcji skóry.
- 4) Miejsce zranienia zabezpieczyć opatrunkiem jałowym.
- 5) Jeżeli na skórze znajduje się krew, niezależnie od tego, czy skóra jest uprzednio skaleczona, czy są na niej zmiany, otarcia itp. należy umyć ją dokładnie wodą i mydłem;
- 6) Jeżeli zanieczyszczone są oczy, należy wypłukać okolice oczu delikatnie, lecz dokładnie wodą lub solą fizjologiczną przy otwartych powiekach.
- 7) Jeżeli krew dostanie się do ust, należy przepłukać jamę ustną wodą kilkanaście razy.

2. Dalsze postępowanie obejmuje:

- 1) Osoba ekspozowana – pracownik ANS Gniezno powinna niezwłocznie zgłosić zdarzenie swojemu bezpośredniemu przełożonemu oraz **inspektorowi BHP Uczelni pod nr tel. (61) 425-72-84 wew. 343, mail: *p.lichmanska@ans-gniezno.edu.pl***
- 2) Osoba ekspozowana – student ANS Gniezno, powinna niezwłocznie zgłosić zdarzenie osobie prowadzącej zajęcia ze studentami, opiekunowi praktyk zawodowych w danym miejscu oraz **inspektorowi BHP Uczelni pod nr tel. (61) 425-72-84 wew. 343, mail: *p.lichmanska@ans-gniezno.edu.pl***
- 3) Osoba ekspozowana wypełnia i dostarcza kartę zgłoszenia po ekspozycji (załącznik nr 2 do zarządzenia Rektora ANS Gniezno nr 44/2025 z dnia 02.06.2025r.) do ANS Gniezno do **inspektora BHP Uczelni:**
 - nr tel. (61) 425-72-84 wew. 343
 - mail: *p.lichmanska@ans-gniezno.edu.pl*
 - adres korespondencyjny:
**Rektorat - Akademia Nauk Stosowanych im. Hipolita Cegielskiego
w Gnieźnie Uczelnia Państwowa
ul. Wrzesińska 43-55, 62-200 Gniezno.**
- 4) Jeżeli do ekspozycji zawodowej doszło w podmiocie leczniczym i nie została w nim wszczęta właściwa procedura poekspozycyjna obowiązująca w tym podmiocie leczniczym, w szczególności nie udzielono osobie ekspozowanej pomocy lekarskiej, osoba ekspozowana powinna **udać się najbliższego lekarza POZ lub do najbliższego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR)** z wypełnioną przez siebie kartą zgłoszenia po ekspozycji w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych.
- 5) Lekarz przyjmujący w jednostce POZ lub SOR po zapoznaniu się z kartą zgłoszenia ekspozycji obowiązany jest udzielić porady lekarskiej i zlecić badania serologiczne krwi, a w razie konieczności wdrożyć procedurę diagnostyczną i wystawić receptę na leki antyretrowirusowe.
- 6) Podstawą rozliczenia z ANS Gniezno kosztów związanych z działaniami doraźnymi jest

prawidłowo wystawiona faktura z danymi Uczelni wraz ze wskazaniem wykonanych badań diagnostycznych. Dane ANS Gniezno do faktury:

**Akademia Nauk Stosowanych im. Hipolita Cegielskiego w Gnieźnie Uczelnia Państwowa
ul. Wrzesińska 43-55, 62-200 Gniezno**

NIP: 7842273794, REGON: 634603839.

- 7) Koszty postępowania poekspozycyjnego (badań specjalistycznych, szczepień, leków antyretrowirusowych) pokrywa Uczelnia.